

společnosti, Jindřicha B-y, tudíž osoba podle zákona z vykonávání soudcovského úřadu v této rozepři vyloučená (§ 20 odstavec druhý j. n. a § 67 stanov plodinové bursy v Olomouci). Přihlížeje k ustanovení čl. XV. a XXI. cit. zákona nelze pochybovati o tom, že do oboru působnosti tajemníka padají také soudcovské úkony a že proto právem považován býti musí za soudce ve smyslu čl. XXIII. čís. 6 cit. zák. § 477 odstavec první c. ř. s. ustanovuje arciž, že rozsudek je zmatečným jen tehdy, účastní-li se rozhodnutí soudce podle zákona z výkonu soudcovského úřadu vyloučený, avšak této náležitosti se podle článku XXIII, odstavec šestý nevyžaduje, stačí tu pouhá účast na projednávání se strany soudce, vedle stanov odmítnutého. Jelikož dle obsahu spisů rozhodčího soudu plodinové bursy v Olomouci při jednání ze dne 23. března 1921 zástupce strany žalované tento důvod zmatečnosti v čas uplatnil, a odpůrcem bylo přiznáno, že tajemník dr. B. jest skutečně synem spolčníka Jindřicha B-a, bylo rozhodnuto, jak se stalo. Rekursní soud zmatečnou stížnost zamítl. Důvody: Názoru prvního soudu nelze přisvědčiti, poněvadž tajemník rozhodčího soudu plodinové bursy v Olomouci Dr. B. při jednání se účastnil nikoli jako rozhodující soudce, nýbrž jako zapisovatel s hlasem poradním, a v důsledcích toho jako soudce při rozhodování rozhodčího soudu plodinové bursy v Olomouci dne 23. března 1921 nepůsobil. Činnost zapisovatelská není zajisté činností soudcovskou a proto nemůže býti považována za účast na rozhodnutí, jaká v čl. XXIII., odstavec šestý uvoz. zák. k c. ř. s. jest míněna.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekursní soud posoudil věc správně, rozhodnuv, že sekretář rozhodčího soudu bursovního (čl. XV. uvoz. zák. k c. ř. s.) není soudcem ve smyslu čl. XXIII, odst. 6 téhož zákona. Soudci jsou jedině předseda rozhodčího soudu a čtyři rozhodčí, kteří rozhodují ve věci po stránce hmotné, kdežto součinnost sekretářova je rázu formálního. Proto dán byl sekretáři hlas pouze poradní, ne však rozhodující při usnášení se soudem, kdežto na jednání samotném účasten je pouze jako zapisovatel, ne však jako soudce. Vzhledem k tomu není třeba dále uvažovati o poměru odmítnutého sekretáře k sporné straně.

Čís. 1375.

Zákon ze dne 3. února 1920, čís. 83 sb. z. a n. o prozatimní úpravě advokacie nepozbyl platností uplynutím jednorocní lhůty, v něm stanovené.

(Rozh. ze dne 20. prosince 1921, R II 441/21.)

Usnesením ze dne 4. listopadu 1921 valná hromada moravské advokátní komory v souhlasu s usnesením jejího výboru ze dne 26. srpna 1921 nevzala na vědomí oznámení advokáta o přesídlení z Bratislavy do Brna a nepovolila zápis jeho do seznamu advokátů s bydlištěm v Brně, opírajíc se o doslov § 4 zákona ze dne 3. února 1920, čís. 83 sb. z. a n. Nejvyšší soud vyhověl odvolání advokáta, zrušil napadené usne-

sení a uložil výboru advokátní komory, by o žádosti advokáta znovu rozhodl, nepřihlížeje k použitému důvodu zamítacímu.

Důvody :

Zamítací usnesení valné hromady moravské advokátní komory opírá se patrně právě tak, jako usnesení výboru téže komory ze dne 26. srpna 1921 o doslov § 4 zákona ze dne 3. února 1920, čís. 83 sb. z. a n., dle něhož zákon ten, připouštějící v § 1 přesídlení advokátů z území, v němž platí advokátní řád ze dne 6. července 1868 čís. 96 ř. zák. do území, v němž platí uherský advokátní řád, zák. čl. XXXIV. z r. 1874) a naopak, pozbyl platnosti dnem 17. února 1921. Dlužno připustiti, že napadené usnesení hovoří slovněmu znění uvedeného zákona, než jest zkoumati, zdali vyhovuje také úmyslu zákonodárce, který měl na očích, obmezuje platnost uvedeného zákona na dobu jednoho roku od jeho vydání; a tu jest uvážiti toto: Vládní návrh uvedeného zákona (tisk 2096 z r. 1919), zdůrazňuje prozatímnost opatření, jež umožňuje přesídlení advokátů z ostatního území státního na Slovensko a naopak, pro tu dobu, než dojde k sjednocení práva advokátního, nestanoví pevné lhůty, kdy provisorium to má se končiti. Teprve zpráva právního výboru o vládním návrhu (tisk 2299 z r. 1920) pojala do § 4 dodatek, že zákon pozbude platnosti uplynutím jednoho roku po svém vyhlášení, a doprovází změnu tu úvahou: »že důvodně lze se nadíti, že nový advokátní řád během jednorocní doby může se státi zákonem, čímž pak důvod prozatímního zákona, sledujícího sblížení nejednotného dosud práva advokátského, sám sebou odpadne«. Také zpravodaj prohlásil ve 114. schůzi Národního shromáždění ze dne 3. února 1920 toto: »Posléze, aby zdůrazněna byla prozatímní a přechodní povaha nového zákona, vymezil právní výbor dobu platnosti nového zákona na dobu jednoho roku. Předpokládá — a doufám, že právem — právní výbor že v době jednoho roku může dojiti k definitivní úpravě právních poměrů advokacie, že může býti během jednoho roku advokátní řád přijat, může se státi zákonem, čímž pak odpadne důvod prozatímního zákona.« Z toho všeho jde na jevo, že úmyslem zákona bylo utvořiti provisorium až do té doby, kdy sjednocení advokátního práva se stane skutkem, a že, byla-li do zákona pojata určitá lhůta jednoho roku, stalo se tak jediné a pouze v pevném očekávání, že během tohoto roku dojde k vydání nového advokátního řádu, jímž se provisorní ustanovení citovaného zákona stane bezpředmětným. Když však mimo vše nadání nový advokátní řád do uvedené lhůty a také až dosud v platnost nevešel, znamenal by názor projevený v napadeném usnesení příliš úzkostné lpění na liteře zákona, jež úmyslu a intencím zákonodárce se přímo příčí. Nelze se také uzavíratí úvaze, že by slovný výklad zákona, jež napadené usnesení zastává, vedl ve svých důsledcích k retorsním opatřením advokátních komor Slovenských, což by mělo v zápětí přímé zmaření účelu, za jakým zákon byl vydán, totiž vyhověti naléhavě potřebě rozmnožení počtu advokátů na Slovensku, jak toho zájem státu a zájem obyvatelstva nutně vyžadují. Budiž konečně podotknuto, že i přes to, že platnost zákona čís. 83 z r. 1920 pominula, z platného práva v obou územích lze dovoditi, že volnost stěhovací advokátů na celém státním území není nijak obmezena a nedoporučuje se tedy z důvodů zájmů celostátních na krát-

kou dobu, nežli dojde k vyhlášení zákona o změně advokátního řádu, advokátům z území Slovenska brániti v přesídlení do ostatního území a naopak, zvláště když nesporně jsou advokáti oprávněni zastupovati strany před všemi soudy v celém státním území.

Čís. 1376.

Zákon ze dne 12. srpna 1921, čís. 313 sb. z. a n., o obnově drobných zemědělských pachtů.

Tomu, kdo obmyslně nabyt propachtovaných pozemků teprve po vyhlášení zákona, nelze přiznati právo, odporovati obnově pachtu z důvodu § 2 písm. b) zákona.

(Rozh. ze dne 20. prosince 1921, R II 473/21.)

Propachtovatelka postoupila smlouvou ze dne 17. září 1921 část svého značného pozemkového majetku svému synovi. K některým z postoupených pozemků uplatnili pachtýři nárok dle § 1 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 313 sb. z. a n. Nynější vlastník pozemků obnově odporoval, opíraje se o důvod § 2 písm. b) zákona, proti čemuž pachtýři namítali, že převod stal se obmyslně, za účelem obcházení zákona. Nižší soudy nepřiznaly pachtýřům nároku na obnovu pachtu, z důvodu § 2 písm. b) zák., a vyvrátily námitku pachtýřů tím, že dle doslovu zákona jest zcela lhostejno, z jakého důvodu majetek byl převeden.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a uložil prvnímu soudu, by, doplně řízení, o námitkách vlastníka znovu rozhodl.

Důvody:

Soud první stolice zdůraznil, že zákon ze dne 12. srpna 1921, čís. 313 sb. z. a n. jest zákonem výjimečným, jenž obmezuje značnou měrou práva vlastníka (propachtovatele) zemědělských pozemků, že tedy nesmí býti vykládán způsobem rozšiřovacím. Proti tomu nutno vytknouti, že účelem zmíněného zákona jest, chrániti drobné pachtýře zemědělské, kterýmž v § 1 za podmínek tam naznačených z a s a d n ě se p ř i z n á v á p r á v o na obnovu pachtu, a že obnova pachtu — nehledíc k ustanovení §§ 3 a 4 — nenastává jen za předpokladů, uvedených v § 2 téhož zákona. Výjimkou jest tedy právo vlastníka (propachtovatele) odporovati obnově, z čehož patrno, že výjimečná ustanovení § 2 dlužno vykládati přesně a ve prospěch pachtýřů. Rozhodnutí obou nižších soudů byla by bezvadná, kdyby se hledělo pouze k doslovu § 2 b), jehož vlastník pozemků se dovolává, neboť není sporno, že František K. nabyt propachtovaných pozemků teprve po 1. srpnu 1914 od své matky, tedy od osoby, jejíž zákoným dědicem jest, a že chce pachtované pozemky vzíti do vlastní správy; že dlužno jej pokládati za propachtovatele, ač sám neučinil pachtovních smluv s pachtýři, správně vyložil soud rekursní. Ale soud nesmí otrocky lpěti na doslovu zákona, nýbrž má hleděti k jeho účelu a úmyslu, a zejména nesmí připustiti, by doslovu zákona bylo zneužíváno k jeho obcházení. V případě, o němž tu jde, vnucuje se každému, kdo nepředpojatě uvažuje o věci, přímé podezření, že jde o obcházení zákona na újmu pachtýřů jakožto osob hospodářsky slabších. Pachtované pozemky byly do